ABD
BİLGİ NOTU

MAYIS 2022

GÜNCEL VERİLER

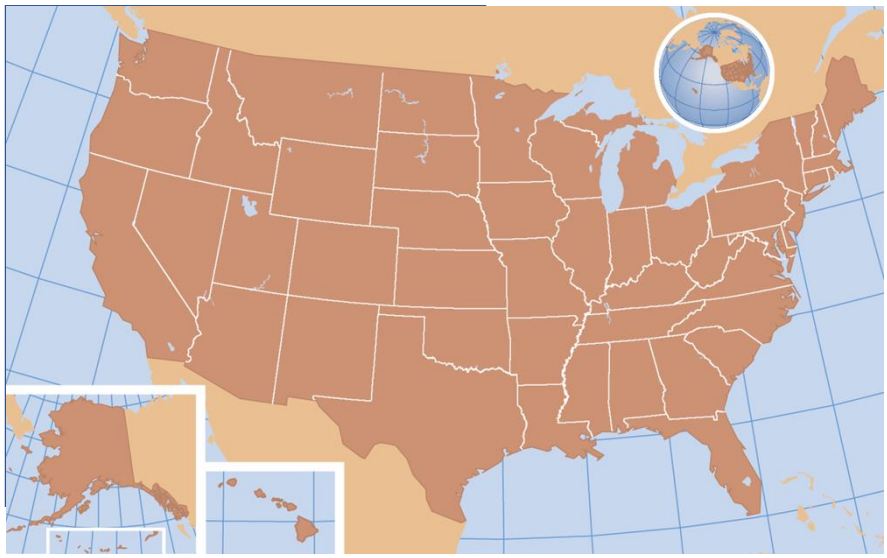

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	20.893	22.997	25.346
Büyüme	%	-3,4	5,7	3,7
Nüfus	Milyon Kişi	331,1	332,1	333,3
Kişi Başı Gelir	USD	63.078	69.231	76.027
Enflasyon	%	1,2	4,6	7,6
İşsizlik Oranı	%	8	5,3	3,5
Cari Denge / GSYH	%	-2,9	-3,5	-3,5
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-14,9	-10,2	-4,8
İhracat	Milyar USD	1.425	1.753	-
İthalat	Milyar USD	2.407	2.937	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Nisan 22, Trademap, ABD Ekonomik Analiz Bürosu

1. GENEL GÖRÜNÜM

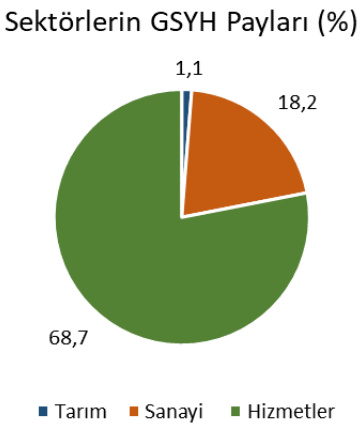

Kaynak: ABD Ekonomik Analiz Bürosu

ABD ekonomisi GSYH bakımından dünyanın en büyük ekonomisidir. Dünya nüfusunun %5'inden azına sahip ülke dünya GSYH'sinin beşte birinden fazlasını oluşturmaktadır.

Ülkede tarımsal üretim yüksek (170 milyar USD) olmasına karşın, ekonomi içerisindeki payı %1,1 seviyesinde seyretmektedir. Tarımda otomasyonun yüksek olması nedeniyle istihdamdaki payı düşük, tarın sektöründe işsizlik oranı ise %10 seviyesindedir.

Rafine petrol üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden Amerika Birleşik Devletleri'nde son yıllarda doğal gaz ve kaya gazı rezervleri üretimi hızlanmıştır. Ülkede ayrıca, kömür, demir cevheri ve bakır rezervleri de bulunmaktadır. Sektörün salgın öncesi büyüklüğü 300 milyar USD iken salgın sonrası küçülerek 180 milyar USD seviyesine gerilemiştir. 2021 yılında enerji fiyatlarının yüksek seyrinin de etkisiyle Amerika Birleşik Devletleri'nde madencilik sektörünün yılın ilk yarısında sektörün büyüklüğü 240 milyar USD seviyesine yükselmiştir.

İmalat sanayinin milli içerisindeki payı %12,5 civarında olup sanayinin payı ise %18 civarındadır. Sanayisinde otomotiv, hava taşıtları ve uzay ekipmanları sektörlerinin önemi yüksektir. Son yıllarda, bilgisayar ve telekomünikasyon firmaları küresel ölçekte güç kaybetse de ekonomi içerisinde önemli yere sahiptir.

2008 Küresel Finansal Krizi ile en büyük küresel krizlerden birini yaşayan ülke 2009 yılında %2,5 daralmıştır. Mali ve parasal genişlemeye geçilerek ekonomiye 1 trilyon USD civarında para enjekte edilmiştir. Genişlemenin etkileri geç meyve verirken kurtarılmaya çalışılan otomotiv devi General Motors ancak üç yıl sonra kar açıklayabilmiştir. Bu dönemde, işsizlik oranı %6 seviyelerinden %10'lara yükselmiştir.

BÜYÜME: 2010 yılında baz etkisiyle ekonomik büyüme %2,6 olurken parasal ve mali genişleme 2014 yılına kadar sürmüştür. Amerikan Merkez Bankası Fed, 2014 yılında para politikasını normalleştirme kararı almış, 2015 yıl sonunda ise uzun zaman sonra ilk kez faiz artışı yapmıştır. 2015 yılında %3 seviyesine yakın gerçekleşen büyüme bir sonraki sene %1,7'ye kadar gerilemiştir. 2016 yıl sonunda başkan seçilen Trump'ın genişlemeci mali politikasıyla 2017 ile 2019 yılları arasında ülkede büyüme oranı %2-3 bandında seyretmiştir. 2020 yılında salgının başlamasıyla %3,4 daralan ABD ekonomisi 2021 yılında küresel ekonomik toparlanmanın da etkisiyle %5,7 genişlemiştir. 2022 yılında enflasyonun %7,6 seviyelerine çıkacağı öngörülen ekonominin yıl sonunda %3,7 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

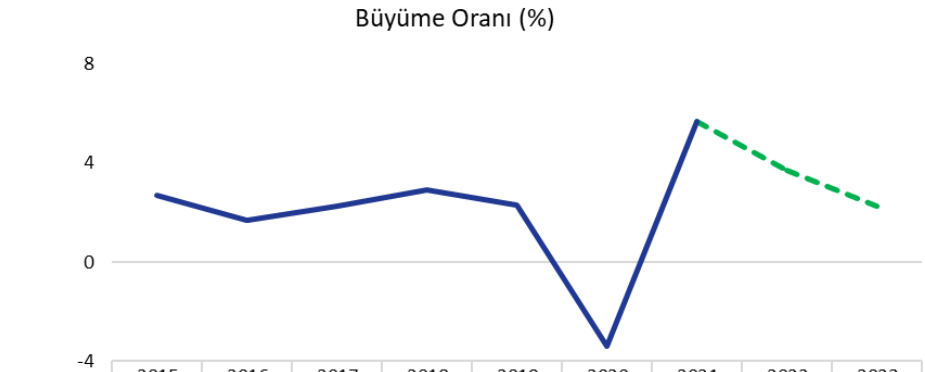

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Büyüme	2,7	1,7	2,3	2,9	2,3	-3,4	5,7	3,7	2,3

Kaynak: IMF KEG Nisan 22

2. BÜTÇE DENGESİ

Küresel Finansal Krizi'nden sonra mali teşviklerin etkisiyle 2008 yılında %6,6 olan GSYH cinsinden bütçe açığı 2009 yılında %13,2 seviyesine yükselmiştir. 2010 yılından itibaren %11 ile bir önceki yıla göre düşüşe geçen bütçe açığı 2014 yılında %4,1'e gerilemiştir. Trump döneminde harcamaların artmasıyla 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla %5,4 ve %5,7 olmuştur. Salgının etkisiyle harcamaların 2,2 trilyon USD civarında artması ile bütçe açığı GSYH cinsinden %14,5'e yükselmiştir. Mart 2021'de 1,9 trilyon USD'lik mali teşvik planının etkisiyle bütçe açığının sürdürüldüğü 2021 yılında GSYH cinsinden %10,2'ye gerilemiştir.

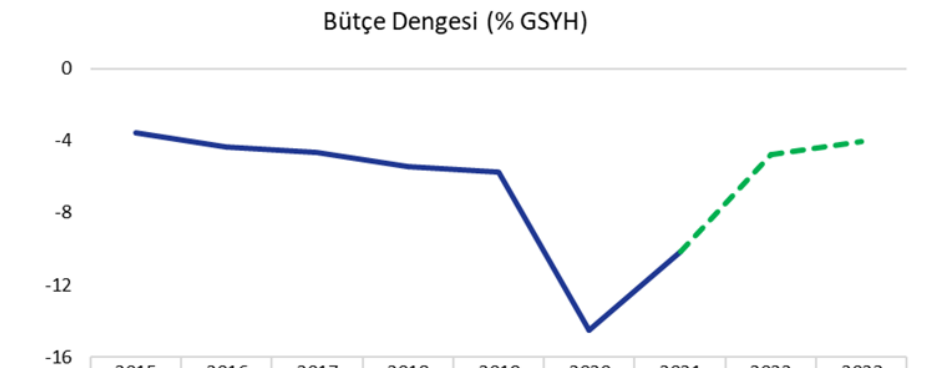

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bütçe	-3,5	-4,3	-4,6	-5,4	-5,7	-14,5	-10,2	-4,8	-4,0

Kaynak: IMF KEG Nisan 22

3. CARİ DENGESİ

ABD cari dengesi sürekli açık vermektedir. Kronikleşen dış ticaret açığı, Çin ile ticaret savaşlarının başlamasında etkili olmuştur. Cari açığın GSYH'ye oranı 2013 yılından beri %2 civarında seyrederken 2020 yılında bu oran %3 civarına yükselmiştir. 2020 yıl genelinde ödemeler dengesi hesabına göre, mal ihracatı bir önceki yıla göre 217 milyar USD azalarak 1,44 trilyon USD seviyesinde mal ithalatı ise 166 milyar USD gerileyerek 2,35 trilyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılının ilk üç çeyreğinde 600 milyar USD açık veren cari dengenin yıl genelinde GSYH cinsinden %3,5 civarında açık vermiştir.

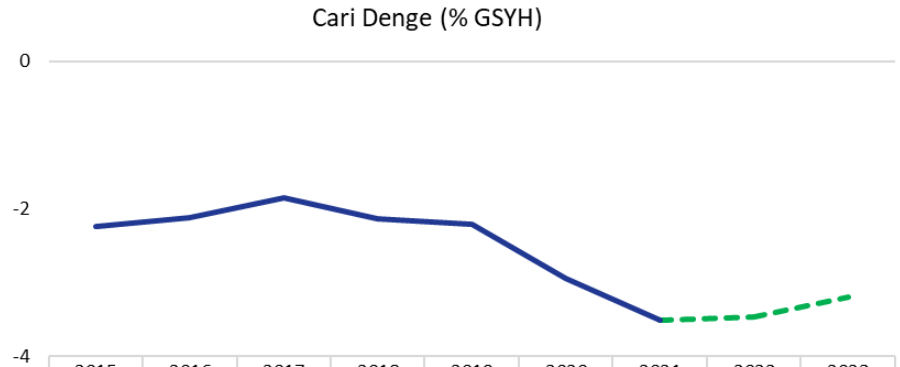

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Cari	-2,2	-2,1	-1,9	-2,1	-2,2	-2,9	-3,5	-3,5	-3,2

Kaynak: IMF KEG Nisan 22

4. SWOT ANALİZİ (FİTCH)

Güçlü Yönleri: ABD para birimi dolar, rezerv/uluslararası para olarak görülmektedir. Uluslararası yatırımcılar, ABD borç tahvillerini ellerinde tutmaya niyetlidir. Bu sebeple, ABD bütçe ve cari açık verme konusunda diğer ülkelerin aksine daha şanslıdır.

Zayıf Yönleri: ABD doları rezerv para olmasına karşın, korona virüs salgını sonrası yüksek ABD borçları risk olarak algılanmaktadır.

Fırsatlar: ABD-Meksika-Kanada arasında 2020'nin temmuz ayında imzalanan (USMCA) serbest ticaret anlaşmasının karşılıklı yatırımları artıracağı öngörülmektedir. Son dönemde, daha fazla şirketin tedarik zinciri yönetimini geliştirmek için bu bölgelere yakınlaşması karşılıklı yatırım olasılığını artırmaktadır.

Tehditler: ABD ile Çin arasında ticaret gerginliklerinin yeniden başlaması, ABD'li ihracatçılar için risk oluşturmaktadır. Uzun süreli bütçe açığının, eğer hiçbir şey yapılmazsa, kamu harcamalarında kısıtlamalara gidilmesine neden olacağı; bu durumun da, büyüme üzerinde aşağı yönde risk oluşturacağı tahmin edilmektedir. ABD kamu borcunun yüksek olması, uzun dönemde düşürülmesine yönelik önlem alınmazsa, yabancı yatırımcıları ABD tahvillerine güvenini kaybetmesine neden olabilir. Böyle bir durumda, faizlerin artacağı, bütçe harcamalarında sert düşüşe yol açacağı düşünülmektedir.

5. DIŞ TİCARET

ABD dış ticareti genellikle açık vermektedir. 2018 yılında 946 milyar USD'ye kadar yükselen dış ticaret açığı 2019 yılında ticaret gerginliklerinin etkisiyle 923 milyar USD'ye gerilemiştir. 2020 yılında salgın etkisiyle ABD'nin ihracatı ve ithalatı sırasıyla %13 ve %6 azalarak 1.425 ve 2.407 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise, ihracat bir önceki yıla kıyasla %23 ithalat ise %22 artarak sırasıyla 1.753 milyar USD ve 2.937 milyar USD'ye yükselmiştir.

ABD'de 2021 yılında en çok ihracat enerji (%13,7), makinalar (%11,9) ve elektrikli cihazlar (%10,6) sektörlerinden gerçekleştirilmiştir. İthalat ise makineler ve elektrikli cihazlar öne çıkmakta olup ithalattaki payları sırasıyla %14,6 ve %14,2'dir. Otomotiv ithalatı ise %10 civarındadır.

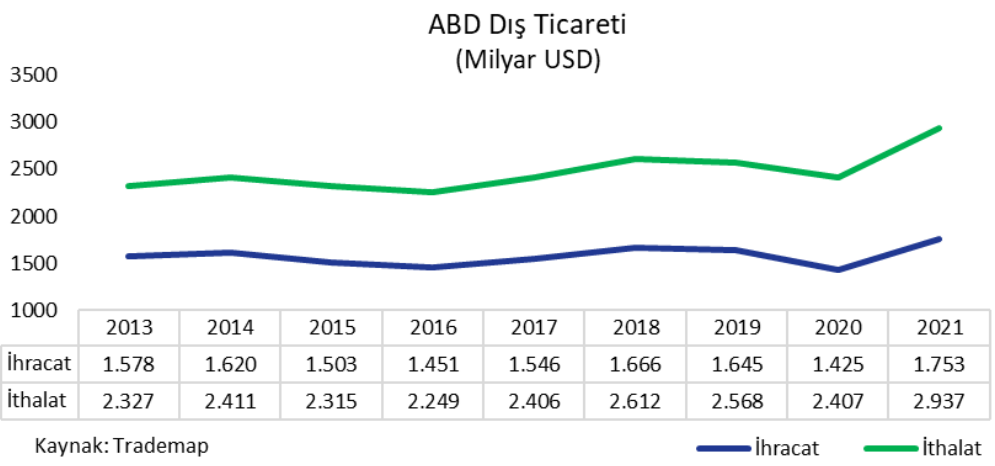

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
İhracat	1.578	1.620	1.503	1.451	1.546	1.666	1.645	1.425	1.753
İthalat	2.327	2.411	2.315	2.249	2.406	2.612	2.568	2.407	2.937

Kaynak: Trademap

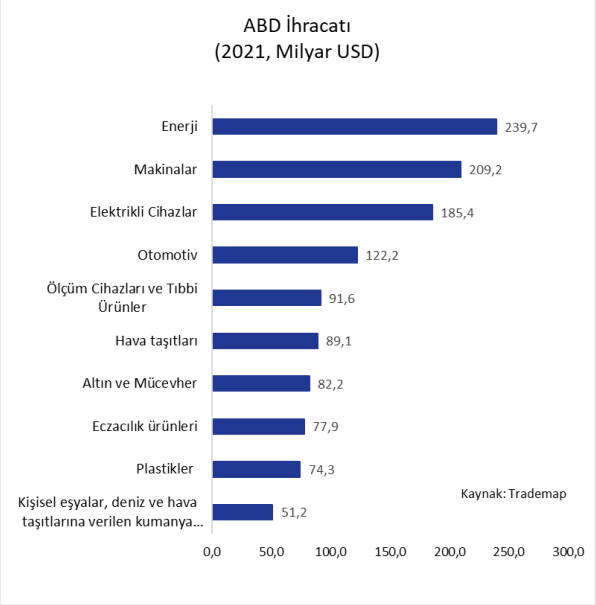

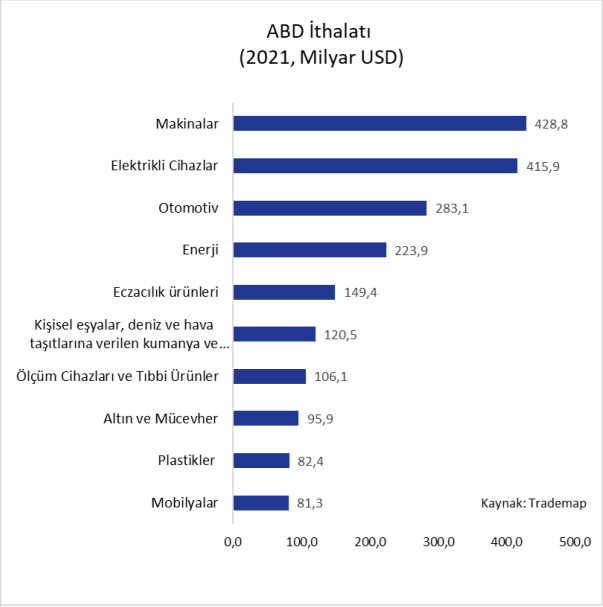

6. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye ABD ile ticaretinde genellikle net ithalatçı iken ilk defa 2021 yılında net ihracatçı olmuştur. 2013 yılında 6,7 milyar USD olan dış ticaret açığı 2020 yılında 1,3 milyar USD'ye kadar gerilemiş, 2021 yılında ise 1,5 milyar USD fazla verilmiştir. İki ülke arasında dış ticaret hacminde rekor 2018 yılında 22 milyar USD ile kırılmıştır. Bu tarihten sonra, 2019 yılında Türkiye'nin ABD'ye ihracatı %1 azalırken Türkiye'nin ABD'den ithalatı %9 gerilemiştir. 2020 yılında ise Türkiye'nin ihracatındaki %13'lük artışa karşın ABD'den ithalatı %3 azalmış; böylelikle, dış ticaret hacmi 2020 yılında 21,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise, ihracat 14,7 milyar USD'ye ithalat ise 13,1 milyar USD'ye yükselmiş böylelikle ABD'ye karşı 15 yıldan sonra ilk kez dış ticaret fazlası (1,5 milyar USD) verilmiştir.

Ürün bazında ise, 2021 yılında Türkiye'nin ABD'ye ihracatında altın-mücevher, makinalar, halılar, otomotiv ve demir-çelik sektörleri öne çıkmaktadır. Bu ürün grupları ülkeye olan ihracatın %40'ını oluşturmaktadır. İthalatta ise, demir-çelik, makinalar ve hava taşıtları başlıca sektörler olup toplam ithalatın %36'sını oluşturmaktadır.

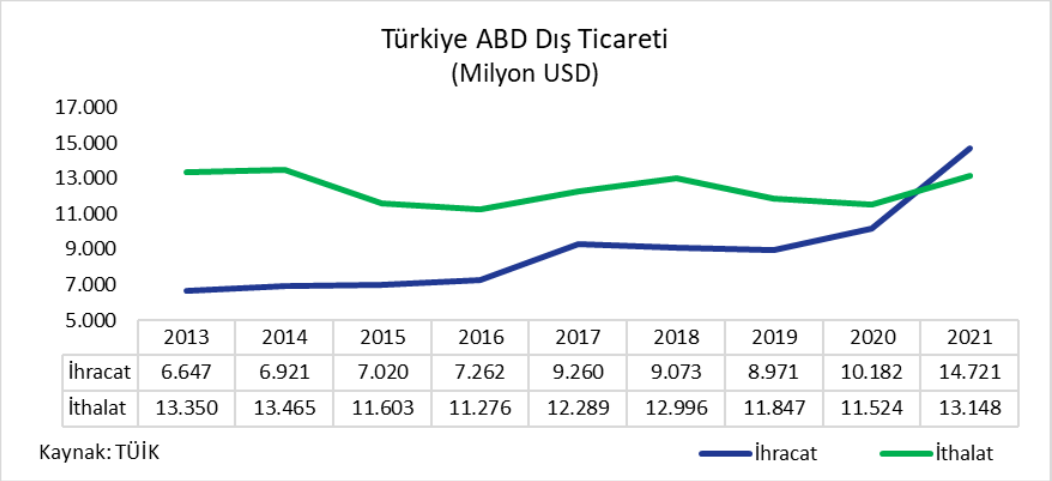

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
İhracat	6.647	6.921	7.020	7.262	9.260	9.073	8.971	10.182	14.721
İthalat	13.350	13.465	11.603	11.276	12.289	12.996	11.847	11.524	13.148

Kaynak: TÜİK

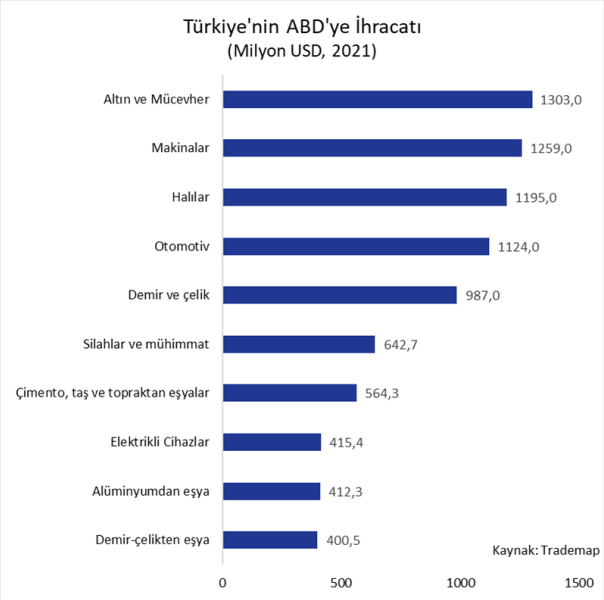

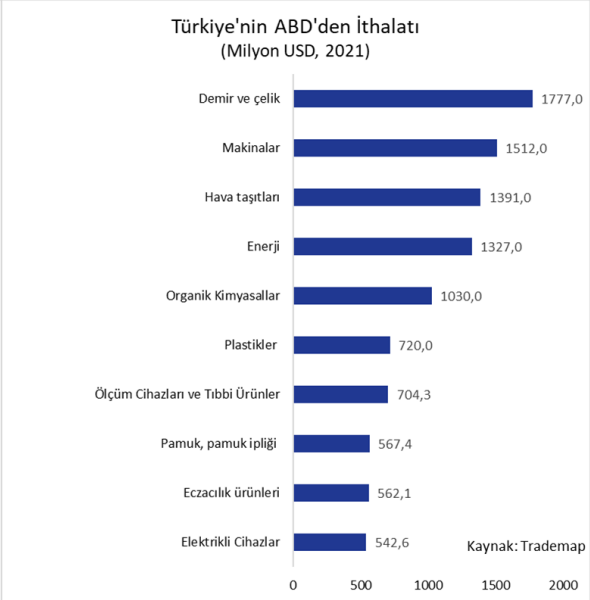

7. TÜRKİYE'DE YATIRIMI OLAN ABD'Lİ FİRMALAR

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi verilerine göre, 2003 ile 2020 arasında Türkiye'ye 225 milyar USD seviyesinde yatırım gelmiş, ABD'nin yatırımlarda oranı %7,8 (yaklaşık 17,6 milyar USD) olmuştur.

TCMB verilerine göre ise Türkiye'ye gelen yabancı yatırım pozisyonu (stok yatırım) 2000 yılında 2,1 milyar USD iken 2007 yılında ilk kez 10 milyar USD'nin üzerine çıkmış, 2008 Küresel Finansal Krizi ve sonrasında 4,5 milyar USD seviyesine kadar gerilemiştir. 2010 yılında 16 milyar USD ile zirveye ulaştıktan sonra 2019 yılında bu rakam 3,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

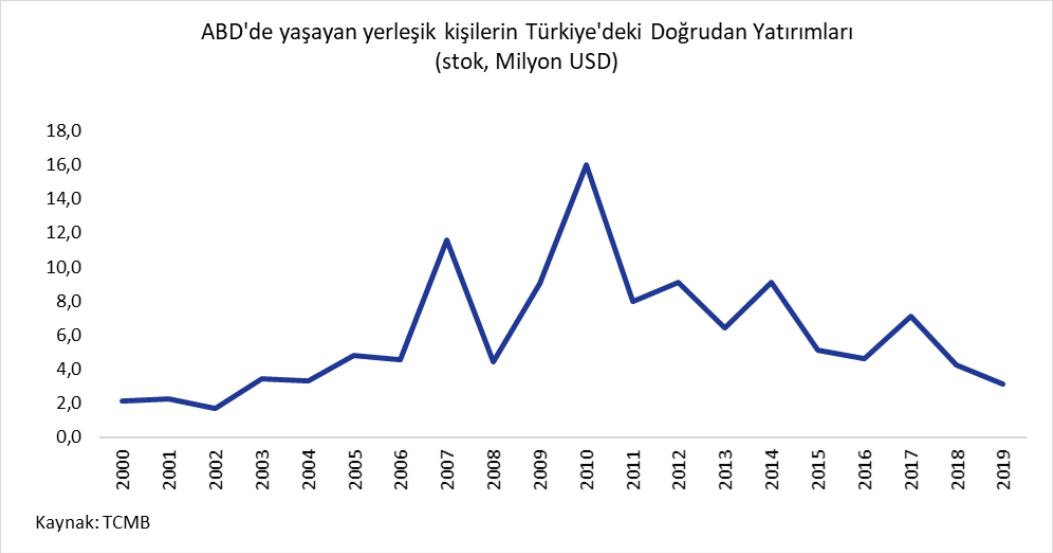

Sanayi Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de bulunan ABD menşeili firma sayısı Aralık 2020 sonu itibariyle 1962 olurken bu rakam Türkiye'de bulunan tüm yabancı menşeili firma sayısının %2,6'sı kadardır.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

/deikiletisim | www.deik.org.tr